

ชื่อเรื่องภาษาไทย

English title

นครินทร์ ชัยแก้ว^{1*} และ สมพร สง่าวงศ์²Nakarin Chaikaew^{1*} and Somporn Sangawongse²¹ สาขาวิชาภูมิสารสนเทศศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา

19 หมู่ 2 ต.แม่กา อ.เมือง จ.พะเยา 56000

² ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

* Corresponding author e-mail: nakarin.ch@up.ac.th

บทคัดย่อ

ตัวอย่างการจัดพิมพ์เอกสารต้นฉบับขอให้ท่านกรุณาปฏิบัติโดยเคร่งครัดเท่าที่จะทำได้ เอกสารต้นฉบับนี้จะใช้ถ่ายทำสำเนา เพื่อใช้รวมเล่มเป็นเอกสารของการประชุม ไม่มีการพิมพ์ใหม่ทั้งสิ้น ในกรณีบทความภาษาไทยต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บทคัดย่อและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 250 คำ และควรจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์รวมถึงสรุปผลที่ได้จากงานวิจัยนั้นๆ

คำสำคัญ: บทคัดย่อ/บทนำ/เอกสารอ้างอิง

Abstract

This sheet contains the instructions for preparing your manuscript of SRC4th Conference. Your manuscript will appear in A4 sized photocopy exactly the same as it is received. Please follow the guideline explicitly. Thai papers should begin with the Thai and English abstracts. The abstracts should not exceed 250 words. The abstract should include a concise statement of objectives and a summary of important results.

Keyword: Abstract/ Introduction/ Reference

1. บทนำ

บทความมีความยาวไม่เกิน 4-6 หน้า(รวมรูปและตาราง)และสาระสำคัญในบทความควรประกอบด้วยส่วนต่างๆตามลำดับต่อไปนี้

- (1) ชื่อเรื่องภาษาไทย
- (2) ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

- (3) ชื่อผู้เขียนบทความภาษาไทย และภาษาอังกฤษ
(ระบุตำแหน่งทางวิชาการหรือสถานะของผู้เขียน)
- (4) สถาบัน ที่อยู่สถาบันอย่างละเอียด (โทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail)
- (5) บทความย่อภาษาไทย
- (6) บทความย่อภาษาอังกฤษ

ในการพิมพ์ต้องพิมพ์โดยไม่เว้นบรรทัด เว้นแต่เมื่อจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้นบรรทัดได้ 1 บรรทัด และต้องพิมพ์ให้เต็มคอลัมน์ ก่อนที่จะขึ้นคอลัมน์ใหม่หรือหน้าใหม่ ห้ามมิให้เว้นที่เหลือไว้ว่างเปล่า ตัวอักษรแบบ TH Niromit #14 และให้ใช้ตัวหนาสำหรับชื่อเรื่อง (#16) และหัวข้อ (#14) ตามที่แสดงไว้ที่นี่

โดยใช้ขนาดกระดาษ A4 เท่านั้น โดยพิมพ์เป็นหนึ่งคอลัมน์ตามรูปแบบนี้ ความยาวไม่เกิน 4-6 หน้า ตามความเหมาะสม การพิมพ์ชื่อเรื่องให้วางตำแหน่งกลางกระดาษแบบคอลัมน์เดี่ยวเริ่มจากชื่อเรื่องภาษาไทย ขึ้นบรรทัดใหม่เป็นชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ

ชื่อผู้เขียนและสถาบันให้วางไว้ใต้ชื่อเรื่องโดยวางกลางกระดาษแบบคอลัมน์เดี่ยวเช่นเดียวกัน

หัวข้อและหัวข้อย่อยให้วางชิดขอบซ้าย การลำดับหัวข้อในส่วนของเนื้อหาให้ใช้เลขกำกับ โดยให้บทนำเป็นหัวข้อหมายเลข 1 และหากมีการแบ่งหัวข้อย่อยให้ใช้เลขระบบทศนิยมกำกับหัวข้อย่อย เช่น 2.1 เป็นต้น

การเขียนสมการ ทุกสมการจะต้องมีลำดับหมายเลขกำกับโดยเขียนอยู่ในวงเล็บวงไว้ชิดขอบขวา

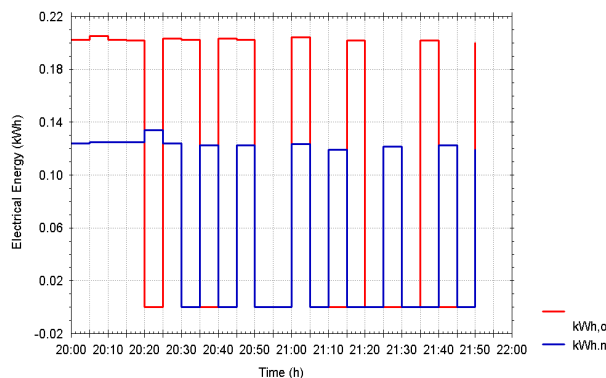
$$a = b + c \quad (1)$$

ควรจะเว้น 1 บรรทัดก่อนและหลังสมการ

2. วัตถุประสงค์

3. วิธีการศึกษา

รูปภาพจะต้องมีความกว้างเพียงพอที่จะลงในหนึ่งคอลัมน์ได้ หรือในกรณีจำเป็นจริงๆ เพื่อรักษารายละเอียดในภาพ อาจยอมให้มีความกว้างได้เต็มหน้ากระดาษ ผู้เขียนบทความจะต้องรับผิดชอบจัดรูปภาพให้อยู่ในขนาดที่กำหนดนี้ โดยสามารถมองเห็นรายละเอียดและอ่านตัวหนังสือในภาพได้ชัดเจน รูปภาพทุกภาพจะต้องมีหมายเลขและคำบรรยายภาพกำกับได้ภาพหมายเลขกำกับและคำบรรยายนี้รวมกันแล้วมีความยาวไม่เกิน 1 บรรทัด หรืออย่างมากที่สุดไม่เกิน 2 บรรทัด

รูปที่ 1 ตัวอย่างการวางรูป

ในกรณีที่เป็นการวางจะต้องมีคำบรรยายกำกับตารางไว้เหนือ จัดวางรูปแบบตามความเหมาะสม
ชื่อเรื่องต้นฉบับ

บทที่ 5

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม (Bibliography)

บรรณานุกรม คือ การรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการอ้างอิงในเนื้อหาของสารนิพนธ์ โดยรวบรวมไว้ในส่วนท้าย เพื่อให้ผู้อ่านสารนิพนธ์มีความเชื่อมั่นว่าสารนิพนธ์ได้มีการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารดังที่ได้แสดงไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านในกรณีที่ต้องการตรวจสอบข้อมูลหรือประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของข้อมูลที่เป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงอีกด้วย

การจัดทำบรรณานุกรม

การจัดทำบรรณานุกรมในสารนิพนธ์ที่ใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี และการอ้างอิงแบบตัวเลข ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

1. หน้าปกตอน ก่อนถึงหน้าแสดงรายการบรรณานุกรม ให้ระบุคำว่า “**บรรณานุกรม** หรือ **Bibliography**” ใช้ตัวหนา ขนาด 18 ไว้กลางหน้ากระดาษ หน้าปกตอนรายการบรรณานุกรม ไม่ใส่เลขกำกับหน้า แต่ให้นับหน้ารวมในเนื้อหาด้วย

2. หน้าแสดงรายการบรรณานุกรม ส่วนต้นให้ระบุคำว่า “**บรรณานุกรม** หรือ **Bibliography**” ในบรรทัดแรกของหน้า ใช้ตัวหนา ขนาด 18 จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ และใส่เลขกำกับหน้า

3. บรรณานุกรมแต่ละรายการให้จัดชิดขอบซ้าย ขนาด 16 ถ้ารายการบรรณานุกรมมีความยาวมากกว่า 1 บรรทัด ให้บรรทัดต่อ ๆ ไปห่างจากขอบซ้าย 1.50 ซม.

4. การเรียงรายการบรรณานุกรม มี 2 แบบ คือ

4.1 แบบนาม-ปี โดยเรียงลำดับตามตัวอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิงตามลำดับอักษรในพจนานุกรม โดยเรียงรายการบรรณานุกรมภาษาไทยไว้ก่อนบรรณานุกรมภาษาอังกฤษ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

4.1.1 รายการบรรณานุกรมที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียวกันให้ลงชื่อผู้แต่งซ้ำทุกรายการ โดยไม่ใช่เครื่องหมายละข้อความ

4.1.2 รายการบรรณานุกรมที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียวกันและพิมพ์ปีเดียวกัน มากกว่า 1 รายการ ให้เรียงลำดับตามอักษรกำกับหลังปีที่พิมพ์ (โดยใส่อักษร “ก ข ค ง... หรือ a b c d...” ไว้หลังปีที่พิมพ์)

4.1.3 รายการบรรณานุกรมของผู้แต่งคนเดียวกันแต่ปีที่พิมพ์ต่างกัน ให้เรียงปีที่พิมพ์ก่อนและหลังตามลำดับ

4.1.4 รายการบรรณานุกรมของผู้แต่งที่มีข้อมูลเรียงเรียงผู้เดียว และเรียงเรียงร่วมกับผู้อื่น ให้ลำดับรายการบรรณานุกรมผู้แต่งคนเดียวก่อน ส่วนเอกสารที่แต่งร่วมกับผู้อื่น ให้ลำดับตามอักษรชื่อของผู้แต่งคนถัดไป

4.1.5 รายการบรรณานุกรมที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้เรียงตามลำดับอักษรตัวแรกของชื่อเรื่อง

ในกรณีที่ชื่อเรื่องใช้ตัวเลขหรือสัญลักษณ์อื่นใด ให้เทียบเป็นรูปอักษรตามเสียงอ่าน เพื่อลำดับตามตัวอักษร เช่น

1001 ชาติรี ให้เทียบรูปอักษรเป็น พันหนึ่งชาติรี

250 ปีของการศึกษาไทย ให้เทียบรูปอักษรเป็น สองร้อยห้าสิบปีของการศึกษาไทย

เครื่องหมาย π , ϕ ให้เทียบรูปอักษรเป็น Pi, Phi

4.1.6 รายการบรรณานุกรมชื่อเรื่องเดียวกันที่มีลำดับที่กำกับ ให้เรียงตามลำดับที่ ตามลำดับก่อนหลัง เช่น แฮรี่ พอตเตอร์ ภาค 1 แฮรี่ พอตเตอร์ ภาค 2 แฮรี่ พอตเตอร์ ภาค 3 ตามลำดับ

4.2 แบบตัวเลข โดยเรียงลำดับรายการต่อเนื่องกันตลอดทั้งเล่ม ตามลำดับหมายเลขที่อ้างอิงในเนื้อหา โดยไม่ต้องเรียงรายการภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ ให้ขึ้นอยู่กับลำดับเลขที่อ้างอิงในเนื้อหา

การลงรายการในบรรณานุกรม

รายการบรรณานุกรม ประกอบด้วยข้อมูลสำคัญ คือ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อหนังสือ ✓ (ครั้งที่พิมพ์). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

1. การลงรายการผู้แต่ง

1.1 **ผู้แต่งชาวไทย** ในบรรณานุกรมภาษาไทย ให้ใส่ชื่อ-นามสกุล และบรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ ให้ใช้นามสกุลก่อนชื่อ

1.2 **ผู้แต่งชาวต่างประเทศ** ในบรรณานุกรมภาษาไทย และบรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ ให้ใส่นามสกุล คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยอักษรย่อชื่อต้น และอักษรย่อชื่อกลาง (ถ้ามี)

1.3 **ผู้แต่งที่มีสถานภาพพิเศษ** ได้แก่ ผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ ยศ หรือนักบวชมีสมณศักดิ์ ตลอดจนพระภิกษุ เช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้า พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่น ม.ร.ว. ม.ล. พระยา พระ หลวง ขุน คุณหญิง คุณ พล.อ.อ. ร.ต.ท. Queen Duke Pope Saint (ซึ่งนิยมใช้อักษรย่อ St.) ให้ระบุค่านำหน้าชื่อที่แสดงสถานภาพพิเศษ

กรณีนักบวชมีสมณศักดิ์ ให้วงเล็บนามฉายา และผู้มีบรรดาศักดิ์ ให้วงเล็บนามจริงกำกับด้วย เช่น พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต)

กรณีที่ยศในสังกัดต่างกันแต่ใช้อักษรย่อเหมือนกัน เช่น ร.ต. ซึ่งเป็นอักษรย่อของร้อยตรี เรือตรี และเรืออากาศตรี ให้ใช้คำเต็ม

1.4 **ผู้แต่งมากกว่า 1 คน แต่ไม่เกิน 6 คน** ให้ลงชื่อ-นามสกุลผู้แต่งทุกคนตามลำดับที่ปรากฏในเอกสาร คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ระหว่างรายชื่อ และใช้คำว่า “และ หรือ and” เชื่อมชื่อ-นามสกุลผู้แต่งคนสุดท้าย

ยกเว้นกรณีมีผู้แต่ง 2 คน ให้เชื่อมด้วยคำว่า “และ หรือ and” ไม่ต้องใส่เครื่องหมายจุลภาค (,)

รูปแบบ

ผู้แต่งคนที่ 1, ✓ ผู้แต่งคนที่ 2, ✓ ผู้แต่งคนที่ 3, ✓ ผู้แต่งคนที่ 4, ✓ ผู้แต่งคนที่ 5, ✓ และผู้แต่งคนที่ 6. (ปีที่พิมพ์). ✓ **ชื่อหนังสือ** ✓ (ครั้งที่พิมพ์). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

อัมพรพรรณ ธีรานูตร, นงลักษณ์ เมธากาญจนศักดิ์ และดลวิวัฒน์ แสนโสม. (2552).

คู่มือการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังที่บ้าน. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.

Sergiovanni, T. J., Burlingame, M. and Coombs, F. S. (1987). **Educational governance and administration** (2nd ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

1.5 ผู้แต่งมากกว่า 6 คน ให้ลงชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง 6 คน คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) ระหว่างรายชื่อ แล้วตามด้วยคำว่า “และคณะ หรือ et al.”

ทั้งนี้ เฉพาะบรรณานุกรมภาษาอังกฤษให้ใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นระหว่างรายชื่อผู้แต่งคนที่ 6 กับ “et al.”

รูปแบบ

ผู้แต่งคนที่ 1, ✓ ผู้แต่งคนที่ 2, ✓ ผู้แต่งคนที่ 3, ✓ ผู้แต่งคนที่ 4, ✓ ผู้แต่งคนที่ 5, ✓ ผู้แต่งคนที่ 6
✓ และคณะ. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อหนังสือ ✓ (ครั้งที่พิมพ์). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓
สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

ปรีชา ช่างขวัญยืน, ปรีชา หิรัญประดิษฐ์, ไพฑูรย์ มีกุล, รุ่งธรรม ศุจิธรรมารักษ์,
สนธิ สมัครการ, สุวรรณ สถาอานันท์ และคณะ. (2554). เอกสารการสอน
ชุดวิชามนุษย์กับอารยธรรม Man and civilization สาขาวิชาศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน่วยที่ 1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Cunningham, F. G., MacDonald, P. C., Gant, N. F., Leveno, K. J., Gilstrap, L. C.,
Hankins, G. V. D., et al. (1997). *Williams obstetrics* (20th ed.). Stamford,
Connecticut: Appleton & Lange.

1.6 เอกสารที่มีบรรณาธิการ (Editor)หรือผู้รวบรวม (Compiler)ให้ลงชื่อ-นามสกุลบรรณาธิการ หรือชื่อ-นามสกุลผู้รวบรวมในตำแหน่งของผู้แต่ง ตามด้วยวงเล็บ ( ) คำว่า “บรรณาธิการ หรือ ผู้รวบรวม หรือ Ed. หรือ Eds. หรือ Comp.”

รูปแบบ

บรรณาธิการหรือผู้รวบรวม ✓ (บรรณาธิการหรือผู้รวบรวม). ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓
สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

วินัย พงศ์ศรีเพียร (บรรณาธิการ). (2554). *ปริทรรศน์ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: รุ่งแสง.

Blaney, K. D. and Howard, P. R. (Eds.). (2000). *Basic & applied concept of immunohematology*. St. Louis: Mosby.

Fleming, A., Sir. (Ed.). (1964). *Penicilin: Its practical application*. Philadelphia: Blakiston.

1.7 เอกสารประเภทหนังสือแปล ให้ลงชื่อ-นามสกุลผู้แต่งเดิม และหลังชื่อเรื่อง ให้วงเล็บชื่อ-นามสกุลผู้แปล คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) กำกับด้วยคำว่า “ผู้แปล หรือ Trans. (Translator)” ในส่วนท้ายสุดของรายการให้ระบุภาษาของงานเดิมและปีที่พิมพ์ภายในวงเล็บ ( ) (ถ้ามีข้อมูลระบุไว้)

รูปแบบ
ชื่อผู้แต่งเดิมเป็นภาษาของฉบับแปล. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่องฉบับแปล. ✓ (ชื่อผู้แปล, ✓ ผู้แปล). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์. ✓ (ต้นฉบับภาษา... ✓ พิมพ์ ✓ ปีที่พิมพ์).

ตัวอย่าง

แคปแลน, โรเบิร์ต เอส. (2547). **Balanced Scorecard** กับการเน้นกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). (พิพัฒน์ ก้องกิจกุล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท. (ต้นฉบับภาษาอังกฤษ พิมพ์ ค.ศ. 2003)

Freud, S. (1970). **An outline of psychoanalysis**. (J. Strachey, Trans.). New York: Norton. (Original work published 1940).

1.8 ผู้แต่งที่ใช้นามแฝง ให้ลงนามแฝง กำกับด้วยคำว่า “นามแฝง” ในวงเล็บเหลี่ยม [ ]

รูปแบบ
นามแฝง ✓ [นามแฝง]. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

ตารกา [นามแฝง]. (2548). **ทดลองรัก พนันใจ**. กรุงเทพฯ: แจ่มใส พับลิชชิ่ง.

Twain, M. [Pseudonym]. (1965). **Tom Sawyer aboard and Tom Sawyer detective**. New York: Dell.

1.9 รายการบรรณานุกรมที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียว และพิมพ์ในปีเดียวกัน ให้ลงชื่อ-นามสกุลผู้แต่งซ้ำ ไม่ใช่เครื่องหมายย่อความ และลงอักษรกำกับหลังปีที่พิมพ์ ซึ่งจะตรงกับอักษรกำกับปีที่พิมพ์ในวงเล็บการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหา (โดยใส่อักษร “ก ข ค... หรือ a b c d...” ไว้หลังปีที่พิมพ์)

ตัวอย่าง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ก). **คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545ข). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้**

สุขศึกษาและพลศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

1.10 เอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ถ้าไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้เริ่มรายการด้วยชื่อเรื่อง

แทนตำแหน่งผู้แต่ง แล้วตามด้วยครั้งที่พิมพ์ในวงเล็บ (ถ้ามี) และปีที่พิมพ์ในวงเล็บ

รูปแบบ

ชื่อเรื่อง ✓ (ครั้งที่พิมพ์). ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

นางนพมาศหรือตำรับตำราศรีจุฬาลักษณ์ (พิมพ์ครั้งที่ 14). (2513). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

1.11 เอกสารที่จัดพิมพ์ในนามนิติบุคคลหรือสถาบัน ให้ใช้ชื่อเต็มของนิติบุคคล

หรือหน่วยงานระดับกรมเป็นผู้แต่ง หากไม่ปรากฏชื่อหน่วยงานระดับกรมหรือหน่วยงานที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ให้ใส่ชื่อหน่วยงานที่ปรากฏในข้อมูลอ้างอิงเป็นผู้แต่ง

รูปแบบ

หน่วยงาน. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อหนังสือ. ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2554). **คู่มืออนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2554.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

2. การลงรายการปีที่พิมพ์

การลงรายการปีที่พิมพ์ ให้ใส่เฉพาะตัวเลขแสดงปีในวงเล็บหลังชื่อ-นามสกุลผู้แต่งตามด้วย เครื่องหมายมหัพภาค (.) ถ้าไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อ “ม.ป.ป.” ย่อจากคำว่า ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ หรือ “n.d.” ย่อจากคำว่า no date

ถ้าไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ซึ่งจะลงรายการชื่อหนังสือเป็นรายการแรก ปีที่พิมพ์ให้ระบุตามหลังชื่อหนังสือ

3. การลงรายการชื่อหนังสือ

ชื่อหนังสือจะลำดับต่อจากปีที่พิมพ์ ให้ใช้ตัวหนาตลอดถึงเครื่องหมายมหัพภาค (.) ที่กำกับท้ายชื่อ ถ้าหนังสือมีลำดับเล่มให้ระบุในวงเล็บด้วย และใช้เครื่องหมายมหัพภาคกำกับหลังวงเล็บ

กรณีที่เป็นชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ ให้ขึ้นต้นตัวอักษรตัวแรกของชื่อหนังสือด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ตามด้วยอักษรตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ

3.1 หนังสือหลายเล่มจบ บรรณานุกรมที่เป็นหนังสือหลายเล่มจบที่ใช้อ้างอิงทั้งชุด ให้ระบุปีที่พิมพ์ของเล่มแรกถึงเล่มสุดท้าย และระบุเลขลำดับเล่มภายในวงเล็บตามหลังชื่อเรื่อง

ถ้ามีการระบุครั้งที่พิมพ์ ให้ใส่ไว้ในวงเล็บเดียวกับเลขลำดับเล่ม เช่น (พิมพ์ครั้งที่ 2, เล่มที่ 1-3 หรือ 7th ed., Vols. 6-9) กรณีที่อ้างอิงเนื้อหาเฉพาะเล่ม ให้ระบุเฉพาะเล่มนั้น

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์ของเล่มแรก - เล่มสุดท้าย). ✓ ชื่อเรื่อง ✓ (เล่มที่ ✓ เลขลำดับเล่ม). ✓
สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชา จรรยาวิชาชีพและ
กฎหมายเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย (เล่มที่ 1-2). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

3.2 หนังสือที่มีชื่อชุด บรรณานุกรมของหนังสือที่มีชื่อชุด ให้ระบุชื่อชุดตามหลังชื่อเรื่อง

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓ ชื่อชุด. ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

อนุวัฒน์ ศุภชุตินกุล. (2540). Hospital accreditation: บทเรียนจากแคนาดา.
ชุดการพัฒนาคุณภาพบริการโรงพยาบาล. นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

4. การลงรายการครั้งที่พิมพ์

หนังสือที่พิมพ์ครั้งแรกไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์ แต่ให้ระบุฉบับที่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป ในวงเล็บตามหลังชื่อหนังสือ โดยภาษาไทย ใช้พิมพ์ครั้งที่ตามด้วยเลขครั้งที่พิมพ์ สำหรับภาษาอังกฤษ ให้พิมพ์ตัวเลขลำดับครั้งที่พิมพ์และตามด้วยคำว่า “ed.” ซึ่งเป็นคำย่อของ edition เช่น พิมพ์ครั้งที่ 2, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2nd ed., 3rd ed., 4th ed., 21st ed. เป็นต้น

กรณีระบุครั้งที่พิมพ์ ใช้เครื่องหมายมหัพภาค (.) กำกับท้ายวงเล็บระบุครั้งที่พิมพ์ แทนการกำกับที่ชื่อหนังสือ

5. การลงรายการสถานที่พิมพ์

สถานที่พิมพ์ เป็นชื่อเมืองหรือชื่อจังหวัด ถ้ามีชื่อเมืองหลายแห่งให้ใช้ชื่อแรก และอาจใส่ชื่อรัฐ เป็นชื่อเต็ม หรืออักษรย่อตามที่ปรากฏในหนังสือ หรือชื่อประเทศกำกับตามหลัง เครื่องหมายจุลภาค (,) โดยใช้ตัวพิมพ์ใหญ่สำหรับอักษรตัวแรกของชื่อ

กรณีไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อ “ม.ป.ท.” ซึ่งเป็นอักษรย่อของคำว่า ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ หรือ “N.P.” ซึ่งเป็นอักษรย่อของคำว่า No Place

6. การลงรายการสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์

การลงรายการสำนักพิมพ์ ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

6.1 ให้ใส่เฉพาะชื่อสำนักพิมพ์ ไม่ต้องระบุค่าแสดงสถานภาพ ทั้งส่วนหน้าและส่วนท้ายของชื่อ เช่นคำว่า “บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด Limited (Ltd.) Incorporated (Inc.)” ให้ตัดออก

6.2 กรณีสำนักพิมพ์มีชื่อเหมือนกับส่วนราชการให้ระบุคำว่า “สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์” ตามชื่อที่ปรากฏ เช่น สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

6.3 ถ้าไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์ให้ใช้ชื่อโรงพิมพ์แทน โดยระบุคำว่า โรงพิมพ์ เช่น โรงพิมพ์การศาสนา โรงพิมพ์คุรุสภา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามชื่อที่ปรากฏในเอกสาร

6.4 กรณีเป็นเอกสารที่จัดพิมพ์ในนามของหน่วยงานให้ระบุชื่อหน่วยงานนั้น เช่น สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา หรือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

6.5 กรณีที่ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และโรงพิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อว่า “ม.ป.พ.” ซึ่งย่อมาจากคำว่า ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ หรือ “n.p.” ซึ่งย่อมาจากคำว่า no publisher

รูปแบบรายการอ้างอิงในบรรณานุกรม

รูปแบบรายการอ้างอิงในบรรณานุกรม มี 2 แบบ คือ

1. การอ้างอิงแบบนาม-ปีในบรรณานุกรม
2. การอ้างอิงแบบตัวเลขในบรรณานุกรม

การอ้างอิงแบบนาม-ปีในบรรณานุกรม

รูปแบบรายการอ้างอิงแบบนาม-ปีในบรรณานุกรม แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุโม่ตีพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ดังนี้

1. ประเภทหนังสือ

บรรณานุกรมประเภทหนังสือ มีรูปแบบการลงรายการ 4 รูปแบบ แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

1.1 หนังสือทั่วไป

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง ✓ (ครั้งที่พิมพ์). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

วรภัทร์ ภูเจริญ. (2544). การบริหารการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 4).

กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: มติชน.

Roberts, E. V. and Jacobs, H. E. (1989). Fiction. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.

1.2 บทความในหนังสือ

กรณีที่เป็นกรอ้างอิงบทความในหนังสือรวมบทความ หรือหนังสือทั่วไป ต้องระบุชื่อบทความที่ใช้อ้างอิง ชื่อบรรณาธิการ (ถ้ามี) ระบุหน้าที่ตีพิมพ์บทความในวงเล็บหลังชื่อหนังสือ (ถ้ามี) ครั้งที่พิมพ์ให้ระบุก่อนหน้าที่ตีพิมพ์ โดยค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ในวงเล็บเดียวกัน

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ. ✓ ใน ✓ ชื่อบรรณาธิการ ✓ (บรรณาธิการ), ✓ ชื่อหนังสือ ✓ (ครั้งที่พิมพ์, ✓ หน้า ✓ เลขหน้าที่อ้าง). ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

นิจศรี ชาญณรงค์ (สุวรรณเวลา). (2550). โรคหลอดเลือดสมอง. ใน วิทยา ศรีตามา

(บรรณาธิการ), ตำราอายุรศาสตร์ 3 ประสาทวิทยาโรคต่อมไร้ท่อและเมตาบอลิก

(พิมพ์ครั้งที่ 5, หน้า 114-117). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bergstein, J. M. (2000). Tubular function. In Richard, E.B., Robert, M.K. and Hal, B.J. (Eds.), **Nelson textbook of pediatrics** (16th ed., p. 596). Philadelphia: W. B. Saunders.

Tickner, F. J. (1981). Apprenticeship and employee training. In Goetz, P.W. (Ed.), **The new encyclopedia britannica, macropedia** (pp. 1018–1023). Chicago: Encyclopedia Britannica.

1.3 หนังสือสารานุกรม

บรรณานุกรมที่อ้างบทความจากหนังสือสารานุกรม มีรูปแบบการลงรายการ เช่นเดียวกับการลงรายการบรรณานุกรมจากหนังสือรวมบทความ ระบุชื่อบรรณาธิการ (ถ้ามี) และ ระบุลำดับเล่ม ในวงเล็บ (ถ้ามี) โดยจัดรวมอยู่ในวงเล็บแสดงหน้าที่ตีพิมพ์ ต่อท้ายชื่อสารานุกรม

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ. ✓ ใน ✓ ชื่อสารานุกรม ✓ (เล่มที่, ✓ หน้า ✓ เลขหน้าที่อ้าง). ✓ สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

สนม ครูทเมือง. (2530). หม้อคอคควาย. ใน **สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีต เขตหัวเมืองฝ่ายเหนือ** (หน้า 274–275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

McNeil, D. W., Turk, C. L. and Ries, B. J. (1994). Anxiety and fear. In **Encyclopedia of human behavior** (Vol.1, pp. 151–163). San Diego: Academic Press.

1.4 เอกสารประกอบการบรรยาย

บรรณานุกรมจากเอกสารประกอบการบรรยายในโอกาสต่าง ๆ เช่น การปาฐกถา การอภิปราย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การประชุมนิติศาสตร์ เป็นต้น มีรูปแบบการลงรายการเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.4.1 เอกสารที่จัดพิมพ์รวมเล่ม และอ้างเฉพาะเรื่อง

รูปแบบ

ผู้ปาฐกถา หรือผู้บรรยาย หรือผู้อภิปราย (ผู้ปาฐกถา หรือผู้บรรยาย หรือผู้อภิปราย). ✓ (วัน ✓ เดือน ✓ ปีที่จัด). ✓ ชื่อเรื่องที่ปาฐกถา หรือบรรยาย หรืออภิปราย. ✓ ใน ✓ ชื่อเอกสารรวมเล่ม ✓ (หน้า ✓ เลขหน้าที่อ้างเรื่อง). ✓ สถานที่: ✓ หน่วยงานที่จัดปาฐกถา หรือบรรยาย หรืออภิปราย.

ตัวอย่าง

วรวิมล ฤกษ์ทรัพย์ และพิสิษฐ์ มณีโชติ (ผู้บรรยาย). (15-16 ธันวาคม 2551). ศักยภาพเชื้อเพลิงชีวมวลในจังหวัดพิษณุโลกเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน. ใน การประชุมวิชาการครั้งที่ 1 (หน้า 177). พิษณุโลก: วิทยาลัยพลังงานทดแทน.

1.4.2 เอกสารที่จัดพิมพ์เฉพาะเรื่อง

รูปแบบ

ผู้ปาฐกถา หรือผู้บรรยาย หรือผู้อภิปราย ✓ (ผู้ปาฐกถา หรือผู้บรรยาย หรือผู้อภิปราย). ✓ (วัน ✓ เดือน ✓ ปี). ✓ ชื่อเรื่องที่ปาฐกถา หรือบรรยาย หรืออภิปราย. ✓ สถานที่: ✓ หน่วยงานที่จัดปาฐกถา หรือบรรยาย หรืออภิปราย.

ตัวอย่าง

พล.อ.ต. บุญเลิศ จุลเกียรติ (ผู้บรรยาย). (24 เมษายน 2554). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการเป็นบัณฑิตในอุดมคติ. หอประชุมพญาเงี้ยว: มหาวิทยาลัยพะเยา.

2. ประเภทวารสาร

บรรณานุกรมประเภทวารสาร มีความหมายครอบคลุมถึงนิตยสาร จุลสารและเอกสารที่เผยแพร่เป็นวาระโดยต่อเนื่อง โดยทั่วไปการใช้บรรณานุกรมประเภทนี้เป็นการอ้างอิงบทความในฉบับ มีรูปแบบการลงรายการ 3 รูปแบบ แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

2.1 บทความทั่วไป

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ. ✓ ชื่อวารสาร, ✓ ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าที่ตีพิมพ์บทความทั้งเรื่อง.

รูปแบบ กรณีบทความมีชื่อคอลัมน์และชื่อบทความ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อคอลัมน์: ชื่อบทความ. ✓ ชื่อวารสาร, ✓ ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าที่ตีพิมพ์บทความทั้งเรื่อง.

ถ้าไม่ปรากฏชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งบทความ ให้ลงชื่อบทความเป็นรายการแรก การลงเลขลำดับปีที่ผลิตวารสาร (Volume) ตามด้วยเลขประจำฉบับ (Issue Number) ภายในวงเล็บ ถ้าไม่มีข้อมูลหนึ่งข้อมูลใด ให้ระบุเท่าที่ปรากฏ ถ้าไม่ปรากฏลำดับปีที่ผลิตวารสาร และเลขประจำฉบับ ให้ระบุเดือนภายในวงเล็บ แทนตำแหน่งเลขประจำฉบับ

ตัวอย่าง

ณัฐกร นาคเกิด. (2554). i-Program: แจ้งเตือนเว็บไซต์ที่มีความเสี่ยงก่อนเข้าใช้ด้วย

WOT-Web of Trust. **วารสารไอที**, 21(410), 111-114.

เดอะเพาเวอร์เน็ตเวิร์ค. (2552). สังคมวิกฤตกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม.

วารสาร The Power Network, 135, 1-10.

อรสม สุทธิสาคร. (2553). เพื่อโลกที่สวยงาม. **ชีวิต**, 12, 100-101.

Bobbie Posmontier. (2010). The Role of Midwives in Facilitating Recovery in Postpartum Psychosis. **Journal of Midwifery & Women's Health**, 55(5), 430-437.

2.2 บทวิจารณ์และบทความปริทัศน์หนังสือ

การลงรายการบทวิจารณ์และบทความปริทัศน์หนังสือ ที่พิมพ์ในวารสาร ให้ระบุว่าเป็นบทวิจารณ์หรือบทความปริทัศน์หนังสือชื่อเรื่องใดในวงเล็บเหลี่ยม [ ]

เฉพาะบทพระราชานิพนธ์ หรือบทพระนิพนธ์ ให้ใช้คำระบุประเภทว่า บทความเฉลิมพระเกียรติ แทนคำว่า บทวิจารณ์ หรือบทความปริทัศน์

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทวิจารณ์. ✓ [บทวิจารณ์ หรือบทความปริทัศน์หนังสือเรื่อง **ชื่อหนังสือที่นำมาวิจารณ์**]. ✓ ชื่อวารสาร, ✓ ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าที่อ้าง.

ตัวอย่าง

วนิดา บำรุงไทย. (2547). พระราชานิพนธ์ “ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ”

พระราชานุสรณ์อันล้ำค่าแห่งประวัติศาสตร์สยาม [บทความเฉลิมพระเกียรติ

พระราชานิพนธ์เรื่อง **ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ**].

วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 1(2), 1-9.

Schatz, B. R. (2000). Learning by text or context? [Review of the book **The social life of information**]. **Science**, 290(5495), 1304.

2.3 บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์อาจปรากฏในสื่อหลายประเภท เมื่อใช้อ้างอิงให้ลงรายการบรรณานุกรมตามชนิดของสื่อ นั้น ๆ

ถ้าเป็นการสัมภาษณ์โดยไม่ปรากฏบันทึกในสื่อ เพื่อการเผยแพร่ใด ๆ สามารถนำมาใช้อ้างอิงแทรกในเนื้อหาได้ แต่ไม่ต้องลงรายการบรรณานุกรม เนื่องจากไม่อาจสืบค้นได้

สำหรับบทสัมภาษณ์ในวารสารให้ใส่รายการบรรณานุกรม ดังนี้

รูปแบบ

ผู้ให้สัมภาษณ์. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทสัมภาษณ์ ✓ [ชื่อผู้สัมภาษณ์, ✓ ผู้สัมภาษณ์]. ✓
ชื่อวารสาร, ✓ ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าที่อ้าง.

ตัวอย่าง

สมสมัย เหลืองธีรนาท. (2544). หมออนามัยเขตอุตสาหกรรม... กับเสียงคำที่เหือดหายไปกับ

สายลม [วิวัฒน์ วนรังสิกุล, ผู้สัมภาษณ์]. *วารสารหมออนามัย*, 20(6), 4-15.

Chumsai, S. and Sirisumphan, K. (1985). Viewpoints: Thailand or Siam [Interviewed by the editor]. *Asiaweek*, 11(17), 62.

3. ประเภทหนังสือพิมพ์

บรรณานุกรมประเภทหนังสือพิมพ์ มีรูปแบบการลงรายการ 2 รูปแบบ แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

3.1 อ้างบทความหรือข่าวจากหนังสือพิมพ์

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ หรือหัวข้อข่าว. ✓ ชื่อหนังสือพิมพ์,
✓ เลขหน้าที่อ้าง.

รูปแบบภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ วันที่, ✓ ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ หรือหัวข้อข่าว. ✓ ชื่อหนังสือพิมพ์,
✓ เลขหน้าที่อ้าง.

รูปแบบ กรณีบทความมีชื่อคอลัมน์และชื่อบทความ

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อคอลัมน์: ชื่อบทความ หรือหัวข้อข่าว.
✓ ชื่อหนังสือพิมพ์, ✓ เลขหน้าที่อ้าง.

4.1 วิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓ วิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ✓
ชื่อย่อปริญญา, ✓ ชื่อมหาวิทยาลัย, ✓ ชื่อจังหวัดที่ตั้งมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

บุษกร อ่อนโนน. (2547). ผลของการสร้างเสริมพลังอำนาจแบบกลุ่มต่อความสามารถ
ในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน. วิทยานิพนธ์ พย.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ปริญญาพร สันตะจิตต์, ปาริชาติ บุญแก้ว และสุนิษฐ์ จันทะวงค์. (2552). คุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ
คณะกรรมการสถานศึกษา ในอำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

Singnoi, U. (2000). Norminal constructions in Thai. Doctoral dissertation, Ph.D.,
University of Oregon, Eugene.

Sun, H. (2000). Effect of informational support on uncertainty in illness among
mastectomy patients. Master thesis, M.Sc., Chiang Mai Universtiy, Chiang Mai.

4.2 หนังสือรวมบทความวิทยานิพนธ์และหนังสือรวมบทความการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง

4.2.1 การลงรายการบรรณานุกรมจากหนังสือรวมบทความ

เป็นรายการบรรณานุกรมจากสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือรวมบทความ
วิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งปรากฏเฉพาะสิ่งพิมพ์ภาษาไทย

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓ ใน ✓ ชื่อหนังสือรวมบทความ ✓ (หน้า ✓ เลขหน้า
ที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

วรชาติ พวงเงิน. (2547). การกำจัดเหล็กในน้ำบาดาลป้อนดื่มโดยใช้วัสดุเหลือใช้จากการทำนา.
ใน **รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2546** (หน้า 179). พิษณุโลก:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

4.2.2 การลงรายการบรรณานุกรมจากสิ่งพิมพ์ประเภทวารสาร

การลงรายการบรรณานุกรมบทคัดย่อ หรือสรุปรายงานการวิจัยในวารสาร

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อเรื่อง. ✓ ชื่อวารสาร. ✓ ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าที่อ้าง.

ตัวอย่าง

รัชนีกร ธนคำ. (2554). การเพิ่มโทษและมาตรการอื่นที่ใช้กับผู้กระทำความผิดฐานข่มขืน

กระทำชำเราที่เป็นนักการเมือง. *วารสารกฎหมาย*, 4(7), 30–49.

Gibson, C.H. (1991). A concept analysis of empowerment. *Journal of advance nursing*,

16, 354–361.

4.3 ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อวิทยานิพนธ์. ✓ วิทยานิพนธ์ ✓ ชื่อย่อปริญญา, ✓
ชื่อมหาวิทยาลัย, ✓ ชื่อจังหวัดที่ตั้งมหาวิทยาลัย. ✓ สืบค้นเมื่อ ✓ วันที่ ✓
เดือน ✓ ปี, ✓ จาก ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง

พิชณศ โคกทอง. (2544). *คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน*.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก. สืบค้นเมื่อ

3 มีนาคม 2552, จาก [http://graduate.psru.ac.th/thesis/abstract.php?id=](http://graduate.psru.ac.th/thesis/abstract.php?id=418401019&keyword=%E0%B9%82%E0%B8%84)

418401019&keyword=%E0%B9%82%E0%B8%84

5. ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

บรรณานุกรมประเภทสิ่งพิมพ์อื่น ๆ มีรูปแบบการลงรายการเป็น 4 รูปแบบ แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

5.1 จดหมายข่าว

จดหมายข่าวที่มีกำหนดออกเป็นวาระทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้ลงรายการเช่นเดียวกับวารสาร โดยระบุเดือน ปีที่พิมพ์ กรณีมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ให้ลงรายการตามข้อมูลที่ปรากฏ

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ ปีที่พิมพ์). ✓ ชื่อบทความ หรือชื่อเรื่อง. ✓ ชื่อจดหมายข่าว. ✓
ปีที่(เลขประจำฉบับ), ✓ เลขหน้าของบทความ หรือชื่อเรื่อง.

ตัวอย่าง

รังสรรค์ เกตุอ้อด. (เมษายน-พฤษภาคม 2554). แผ่นดินไหวภัยธรรมชาติใกล้ตัวคนไทย

แต่ไม่ควรตื่นตระหนก. *กฎหมายนิเวศ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 8(57), 7.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (มกราคม 2554). สกอ. วางแนวทางการผลิตครู

ยุคใหม่. *จดหมายข่าวสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา*, 2(45), 1.

5.2 จุลสาร (Pamphlet) และแผ่นพับ (Brochure)

จุลสารเป็นเอกสารขนาดเล็ก มีจำนวนหน้าไม่มาก โดยปกติไม่เกิน 50 หน้า
เผยแพร่เป็นครั้งคราวในเรื่องเฉพาะกิจ เพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น การรณรงค์ป้องกันยุงลาย
ทั้งนี้ ไม่รวมจุลสารที่มีกำหนดเผยแพร่เป็นวาระ ซึ่งจะลงรายการเช่นเดียวกับวารสารทั่วไป
ส่วนแผ่นพับ เป็นเอกสารที่เผยแพร่เป็นครั้งคราวในเรื่องเฉพาะกิจเช่นเดียวกัน

เอกสารทั้งสองชนิดนี้ มักไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตมากนัก ให้ลงรายการ
ตามที่ปรากฏเท่าที่จะเป็นประโยชน์ในการสืบค้น เช่น ชื่อแผ่นพับ/จุลสาร หรือปีที่พิมพ์

รูปแบบ

ชื่อแผ่นพับ/จุลสาร. ✓ (ปีที่พิมพ์). ✓ [แผ่นพับ/จุลสาร]. ✓ สถานที่พิมพ์: ✓ สำนักพิมพ์
หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง

จุลสารราชมงคลัญบุรี. (2554). [จุลสาร]. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

DOES Division of Educational Services. (2554). [แผ่นพับ]. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

5.3 จดหมายเหตุ คำสั่ง ประกาศ หนังสือราชการ แผ่นปลิว

เอกสารเหล่านี้มักไม่นำมาใช้อ้างอิงมากนัก และส่วนใหญ่มีข้อมูลการผลิตจำกัด
การลงรายการจึงยึดหยุ่นได้ตามข้อมูลที่ปรากฏ หรือตามความเหมาะสม

รูปแบบ

หน่วยงาน. ✓ (วัน ✓ เดือน ✓ ปี) ✓ เลขที่ของหนังสือ. ✓ ชื่อเอกสาร.

ตัวอย่าง

คณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี. (2539). **จดหมายเหตุ**

คำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.

มหาวิทยาลัยพะเยา. (27 พฤศจิกายน 2553). **ข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย**

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2554.

มหาวิทยาลัยพะเยา. (23 มีนาคม 2554). **ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวปฏิบัติใน**

การทำวิทยานิพนธ์ พ.ศ. 2554.

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยพะเยา. (3 สิงหาคม 2554) ศธ 0590.03/954. **ขอความอนุเคราะห์**

ข้อมูลนิสิตและหลักสูตร ปีการศึกษา 2554.

5.4 สารสนเทศในราชกิจจานุเบกษา

ราชกิจจานุเบกษาเป็นสิ่งพิมพ์รัฐบาลที่มีกำหนดออกเป็นนิตยสารโดยต่อเนื่อง เป็นเวลายาวนาน โดยมีข้อมูลการผลิตที่สมบูรณ์ชัดเจน จึงมีรูปแบบการลงรายการเฉพาะประเภท ดังนี้

รูปแบบ

ชื่อเรื่อง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปี). ✓ **ราชกิจจานุเบกษา.** ✓ เล่มที่(ตอนที่). ✓ หน้า ✓ เลขหน้าที่อ้าง.

ตัวอย่าง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. (21 ธันวาคม 2547).

ราชกิจจานุเบกษา. 121(79 ก). หน้า 33-34.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (24 พฤษภาคม 2546).

ราชกิจจานุเบกษา. 122(76 ง). หน้า 40.

6. ประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์

บรรณานุกรมประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ เป็นสื่อที่ไม่ปรากฏลักษณะเป็นรูปเอกสาร โดยทั่วไปมักมีข้อมูลด้านการผลิตไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือมีความแตกต่างในวัสดุแต่ละชนิด มีรูปแบบการลงรายการเป็น 2 รูปแบบ แบ่งตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

6.1 สื่อประเภทแถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ แผ่นซีดี ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ

และงานศิลปการแสดง

รูปแบบ

ผู้รับผิดชอบ ✓ (หน้าที่). ✓ (ปีที่ผลิต). ✓ ชื่อเรื่อง ✓ [ประเภทสื่อ]. ✓ สถานที่ผลิต: ✓
แหล่งผลิต.

ตัวอย่าง

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ (ศิลปิน). (2539). **จิตรกรรมประกอบบทพระราชนิพนธ์ใน**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว [จิตรกรรม]. กรุงเทพฯ: ธนาคารไทยพาณิชย์.

ไตรภพ ลิมปพัทธ์ (ผู้อำนวยการผลิต). (15 กรกฎาคม 2548). **เกมเศรษฐี** [รายการโทรทัศน์].
กรุงเทพฯ: บอร์นคอร์ดโปเรชั่น.

เปิดตำนานเบญจภาคี [วีดิทัศน์]. (2538). กรุงเทพฯ: เดต้ากรุป.

ม.จ. ชาตรีเฉลิม ยุคล (ผู้อำนวยการผลิตและผู้กำกับการแสดง). (2549). **ตำนานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช** [ภาพยนตร์]. กรุงเทพฯ: พร้อมมิตรโปรดักชั่น.

ศักดิ์สิทธิ์ มีสมสืบ (ผู้ขับร้อง). (2543). **บทเพลงกวี เกี้ยวก้อย** [แถบบันทึกเสียง]. กรุงเทพฯ:

กะทิกะลา.

Keillor, G. (Producer); Smith, L. (Director). (October 2, 1993). **A prairie home companion**
[Radio Program]. St.Louis, Missouri: KMOX.

Lake, F. L. (Author and speaker). (1989). **Bias and organizational decision making**
[Cassette]. Gainesville: Edwards.

Next Step (Producer). (1999). **Vuelve** [CD]. Mexico City: Sony Music Entertainment.

Redford, R. (Director). (1980). **Ordinary people** [Film]. Hollywood, California: Paramount.

6.2 ฐานข้อมูลสำเร็จรูป (CD-ROM Database)

ฐานข้อมูลสำเร็จรูป เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บันทึกสารสนเทศอย่างเป็นระบบ
สามารถสืบค้นได้ด้วยคอมพิวเตอร์ หรือผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

รูปแบบ

ผู้แต่ง. ✓ (ปีที่ผลิต). ✓ ชื่อเรื่อง ✓ [ฐานข้อมูลสำเร็จรูป]. ✓ (ชื่อฐานข้อมูล: ✓ หมายเลข
กำกับเอกสาร)

ตัวอย่าง

สุภาพร ไชยวงศ์. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การดำเนินงานเกณฑ์การตรวจสอบ และ

เกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยยรนเรศวร

[ฐานข้อมูลสำเร็จรูป]. (ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย: TIAC: CD-ROM 1183)

Bower, D. L. (1993). Employee assistant programs supervisory referrals:

Characteristics of referring and nonreferrin supervisors [CD-ROM].

(Proquest File: Dissertation Abstracts Item: 9315947)

7. ประเภทสื่อออนไลน์

บรรณานุกรมประเภทสื่อออนไลน์ เป็นข้อมูลจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือ อินทราเน็ต รูปแบบการลงรายการข้อมูลสารสนเทศในสื่อออนไลน์ให้เป็นไปตามประเภทของข้อมูล ซึ่งอาจเป็นบทความ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) เป็นต้น และโดยที่ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ส่วนใหญ่จะเป็นการเผยแพร่ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง จึงต้องระบุเวลาให้ชัดเจน ทั้งเวลาเผยแพร่และเวลาที่สืบค้น ที่สำคัญต้องระบุแหล่งที่อยู่ของไฟล์ หรือ URL (Uniform Resource Locator) ไม่ใช่ระบุชื่อเว็บไซต์ ทั้งนี้ ถ้าไม่สามารถใส่รายการตามรูปแบบได้ เพราะข้อมูลไม่สมบูรณ์ ก็ให้ลงข้อมูลเท่าที่ปรากฏ

ถ้าไม่ปรากฏผู้แต่ง ให้ระบุผู้เผยแพร่สารสนเทศ กรณีไม่ปรากฏทั้งผู้แต่งและผู้เผยแพร่สารสนเทศ ให้ระบุผู้ผลิตหรือผู้รับผิดชอบ ถ้าข้อมูลไม่แสดงวันที่เผยแพร่ ให้ใช้คำว่า “ม.ป.ป. หรือ n.d.” เช่นเดียวกับการลงรายการสิ่งพิมพ์ทั่วไป

ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่นำมาอ้างอิงในงานวิชาการ มี 3 ประเภท ดังนี้

7.1 บทความออนไลน์

บทความออนไลน์ เป็นบทความที่เผยแพร่โดยตรง ไม่เป็นส่วนหนึ่งของสื่อประเภทใด

รูปแบบภาษาไทย

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ **ชื่อบทความ.** ✓ สืบค้นเมื่อ ✓ วันที่ ✓ เดือน ✓ ปี, ✓ จาก ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

รูปแบบภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ วันที่, ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ **ชื่อบทความ.** ✓ Retrieved ✓ เดือน ✓ วันที่, ✓ ปี, ✓ from ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง

สมชัย ตั้งพร้อมพันธ์. (ม.ป.ป.). **ผู้นำกับการเป็นผู้บริหาร**. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2552,

จาก <http://www.ksbrhospital.com/Director/story9.php>

Munson, L. M. and Degelman, D. (September 21, 1997). **Distant intercessory prayer**

and task performance. Retrieved May 10, 2000, from

<http://www.vanguard.edu/psychology/prayer.pdf>

7.2 บทความในสื่อออนไลน์ประเภทต่าง ๆ

7.2.1 **บทความในสื่อออนไลน์** เป็นบทความที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

รูปแบบภาษาไทย

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อบทความ. ✓ **ชื่อสื่อออนไลน์**. ✓
สืบค้นเมื่อ ✓ วันที่ ✓ เดือน ✓ ปี, ✓ จาก ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

รูปแบบภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ วันที่, ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อบทความ. ✓ **ชื่อสื่อออนไลน์**. ✓
Retrieved ✓ เดือน ✓ วันที่, ✓ ปี, ✓ from ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง

วันสสนันท์ รุจิวิวัฒน์. (2551). รายงานการเฝ้าระวังโรคเรื้อรัง พ.ศ. 2551. **สำนักกระบาดวิทยา**

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2552,

จาก http://www.boe.moph.go.th/files/report/20100829_59463275.epid.pdf

Coles, J. (September 14, 2006). Council bans ‘danger’ doormats. **The Sun**. Retrieved

September 14, 2006, from [http://www.thesun.co.uk/article/0,](http://www.thesun.co.uk/article/0,2-2006420584,00.html)

[2-2006420584,00.html](http://www.thesun.co.uk/article/0,2-2006420584,00.html)

7.2.2 อ้างอิงสื่อออนไลน์ที่ไม่ระบุบทหรือตอน

รูปแบบภาษาไทย

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อสื่อออนไลน์. ✓ สืบค้นเมื่อ ✓ วันที่ ✓ เดือน ✓ ปี, ✓ จาก ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

รูปแบบภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ วันที่, ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อสื่อออนไลน์. ✓ Retrieved ✓ เดือน ✓ วันที่, ✓ ปี, ✓ from ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง

ชินวรรณ บุญเกียรติ. (2553). แนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
สู่สถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.thairath.co.th/tags/>

7.3 บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)

การใส่รายการบรรณานุกรมบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบภาษาไทย

ผู้แต่ง. ✓ (วันที่ ✓ เดือน ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง. ✓ ชื่อบทเรียนออนไลน์.
✓ สืบค้นเมื่อ ✓ วันที่ ✓ เดือน ✓ ปี, ✓ จาก ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

รูปแบบภาษาอังกฤษ

ผู้แต่ง. ✓ (เดือน ✓ วันที่, ✓ ปีที่เผยแพร่). ✓ ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง. ✓ ชื่อบทเรียนออนไลน์.
✓ Retrieved ✓ เดือน ✓ วันที่, ✓ ปี, ✓ from ✓ แหล่งที่อยู่ของไฟล์ (URL)

ตัวอย่าง

ทิพรัตน์ ลิทธิวงศ์. (ม.ป.ป.). ส่วนประกอบของคอมพิวเตอร์. 355308 คอมพิวเตอร์เพื่อ
การเรียนรู้การสอน. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2550, จาก http://www.edu.nu.ac.th/wbi/355308/frame_menu.htm

Mae Fah Luang University. (n.d.). Chapter 7: Storage. 1405102 Introduction to
postharvest technology. Retrieved March 26, 2007,
from <http://e-learning.mfu.ac.th/mfu/1405102/Lesson.htm>

การอ้างอิงแบบตัวเลขในบรรณานุกรม

รายการอ้างอิงแบบตัวเลขในบรรณานุกรม ใช้รูปแบบเหมือนกับการอ้างอิงแบบนาม-ปีในบรรณานุกรม โดยใส่ตัวเลขกำกับข้อมูลไว้ในวงเล็บเหลี่ยม [ ] ก่อนหน้าผู้แต่ง และเรียงรายการบรรณานุกรมตามลำดับเลขที่อ้างอิงในเนื้อหาต่อเนื่องกันตลอดทั้งเล่ม ไม่ต้องเรียงรายการภาษาไทยไว้ก่อนภาษาอังกฤษ ให้ขึ้นอยู่กับลำดับเลขที่อ้างอิงในเนื้อหา

กล่าวโดยสรุป จุดประสงค์สำคัญของการเสนอบรรณานุกรม คือการชี้แหล่งสืบค้นข้อมูลที่น่าเชื่อถือในสารนิพนธ์ ในกรณีที่มีผู้ประสงค์จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมหรือต้องการตรวจสอบการลงรายการ จึงคำนึงถึงการสืบค้นได้ง่ายและสะดวกเป็นสำคัญ

รูปแบบ

[ตัวเลขกำกับ] .....ใช้รูปแบบเหมือนการอ้างอิงแบบนาม-ปีในบรรณานุกรม ทั้ง 7 ประเภท.....

ตัวอย่าง

- [1] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2550). **สถิติการเกษตรในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- [2] **คำแนะนำการปลูกข้าวโพด**. (2549). กรุงเทพฯ: เศรษฐกิจร่วมด้วยช่วยกัน.
- [3] ศูนย์ส่งเสริมพลังงานชีวมวล. (2549). **ชีวมวล**. กรุงเทพฯ: คิว พรีนซ์ แมเนจเม้นท์.
- [4] อภิรักษ์ สวัสดิ์กิจ, ทีปกร คุณาพรวิวัฒน์, พิสุทธิ รัตนแสนวงษ์, จักรพันธ์ กัณหา และวรพจน์ พันธุ์คง. (2552). **การผลิตเชื้อเพลิงอัดแท่งจากซีเถ้าแกลบผสม ชังข้าวโพดและกะลามะพร้าวด้วยเทคนิคเอ็กซ์ทรูชันโดยใช้แป้งเปียกเป็นตัวประสาน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- [5] McDougal, O., Stanley, R. and Holstein, S. C. (2001). A Unique approach to conservation. **Chemical innovation**. 31(2), 22–28.
- [6] สุพจน์ เดชผล. (2546). **การศึกษาคักยภาพและประสิทธิภาพของเชื้อเพลิงอัดแท่งจากกากตะกอนน้ำเสียโรงงานน้ำตาลผสมกับขานอ้อย**. วิทยานิพนธ์ จท.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- [7] American Standard of Testing Material International. (1996). **Standard test method for fixed carbon content of activated carbon ASTM D 5832–95**. Retrieved October 10, 2009, from <http://www.astm.org/Standards/D5832.htm>
- [8] นิธิมา เฉลิมแสน. (ม.ป.ป.). **การวิเคราะห์หาพลังงานในอาหารสัตว์โดยใช้ Bomb Calorimeter**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ พิษณุโลก.